

**ΕΠΑΝΙΔΡΥΣΗ ΤΟΥ ΠΑΣΟΚ: ΟΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΕΣ ΚΑΙ Η ΑΛΦΑ-ΒΗΤΑ
«Ημερησία» 12/1/08**

Το κλίμα στο ΠΑΣΟΚ είναι βαρύ από τις δημοσκοπήσεις ενώ στο ιστολόγιό σου διαβάζω «Επανίδρυση ή Βάλτος;»

Το 2008 ή καλύτερα το πρώτο εξάμηνό του, είναι χρόνος καμπίης για το ΠΑΣΟΚ. Ή θα κερδίσει τον χαμένο χρόνο και θα κινηθεί μ' ένα Νέο Χάρτη πορείας ή θα περάσει εκείνο το κρίσιμο όριο που και χρυσάφι να πιάσεις κάρβουνο θα γίνεται. Ο χρόνος δεν είναι με το μέρος μας. Εδώ και χρόνια φοράμε τα ίδια ρολόγια με την κοινωνία αλλά η ώρα μας δε συγχρονίζεται με τη δική της.

Ναι αλλά η επιταχυνόμενη παρακμή της κυβέρνησης με την ανικανότητα και τα σκάνδαλά της μπορεί να δημιουργήσει την ελπίδα ότι ο χρόνος αναγκαστικά είναι με το μέρος του ΠΑΣΟΚ.

Η κατάρπωση της Νέας Δημοκρατίας γενικεύει και δίνει νέα διάσταση στην κρίση εκπροσώπησης στην πολιτική ζωή, στη δίνη της οποίας εδώ και χρόνια βρίσκεται σε ένα βαθμό και το ΠΑΣΟΚ ως κόμμα εξουσίας. Αυτή η κρίση είναι μία από τις τέσσερις – πέντε θεμελιώδεις προκλήσεις που πάει να αντιμετωπίσει η Επανίδρυση του ΠΑΣΟΚ.

Μπορεί λοιπόν το ΠΑΣΟΚ;

Ναι, το ΠΑΣΟΚ, η ευρύτερη δημοκρατική αριστερά και κεντροαριστερά έχει τεράστιες εφεδρείες. Φτάνει να ξεπεράσουμε αυτό τον ιδιόμορφο πασοκικό αντιπασοκισμό. Τη μετάλλαξη δηλαδή της παλιάς αλαζονείας σε αυτουποτίμηση και αλληλοϋποτίμηση. Αντίθετα χρειάζεται ένας δημιουργικός αναθεωρητισμός.

Άρα χρειάζεται σημαντικές καινοτομίες και νέες ιδέες.

Ναι, αλλά που μεταφράζονται σε κάτι χειροπιαστό και μας δίνουν την πρωτοβουλία στην πολιτική ζωή. Οι κινήσεις εύκολου εντυπωσιασμού δε δημιουργούν εμπιστοσύνη. Το ΠΑΣΟΚ ζει μία δύσκολη μετάβαση. Το «παλιό» δεν είναι λειτουργικό και το «νέο» δεν έχει μορφοποιηθεί. Στο κυνήγι της καινοτομίας δεν πρέπει να μοιάζουμε με εκείνους που προσεγγίζουν την υψηλή κουλτούρα και τα ανώτερα μαθηματικά και ξεχνούν την αλφαβήτα και την αριθμητική.

Έχει πρόβλημα και με την αλφαβήτα;

Ναι! Ας πούμε η ποιότητα της λειτουργίας των εκλεγμένων οργάνων ήταν πολύ κάτω από το αναγκαίο επίπεδο για ένα κόμμα με τις φιλοδοξίες και τα στελέχη του ΠΑΣΟΚ. Κάναμε μία παγκόσμια καινοτομία με την ανοιχτή εκλογή του Προέδρου μας αλλά δεν φαίνεται ότι είχαμε τον αντίστοιχο πολιτικό

πολιτισμό να τη διαχειριστούμε με επιτυχία και να την μετατρέψουμε σε απαρχή ενός νέου ανοδικού κύκλου του κόμματος, σε απογείωσή του.

Υπάρχουν ακόμα «μούτρα» και «ψυχρότητα» αλλά και τα πρώτα ανοίγματα μαζί με διαμαρτυρίες για «αποκλεισμούς».

Χρειάζεται γρήγορα μία φυγή όλων μας προς τα μπρος, σε μία νέα ενότητα μέσα στη διαφορετικότητα σ' ένα προχωρημένο σημείο όχι σ' αυτό πριν την 16^η Σεπτεμβρίου. Χρωστάμε στην ελληνική κοινωνία ένα ανοιχτό, ενωμένο, ανανεωμένο ΠΑΣΟΚ όλων των ιδεών, όλων των ταλέντων, όλων των ηλικιών, όλων των ρευμάτων σκέψης που επικοινωνούν ελεύθερα και δεν περιχαρακώνονται σε κλειστά υποσύνολα, ανεξάρτητα από την επιλογή που έκαναν στις 11 του Νοέμβρη. Ας πούμε ότι υπάρχουν ακόμη «κλεισίματα», πείσματα και νάζια πριν δημιουργηθεί ένα νέο πάθος για την άθροιση και τον πολλαπλασιασμό των δυνάμεων.

Η επανίδρυση του ΠΑΣΟΚ, λες συχνά, δε θα είναι μονόπρακτο έργο ενός Συνεδρίου αλλά δε γίνεται και με επιστροφή στις ρίζες όπως το είπε ο Πρόεδρος του.

Όχι, κάθε φορά που οι άνθρωποι ξεκινούν να αλλάξουν τον εαυτό τους και τα πράγματα και να κάνουν κάτι που δεν έχει προϋπάρξει αισθάνονται την ανάγκη μίας επιστροφής στις ρίζες για να αντλήσουν έμπνευση και κουράγιο και να δουν με φρέσκο βλέμμα τη διαδρομή τους. Η ριζική ανανέωση, η Επανίδρυση απαιτεί να εξιστορήσουμε από την αρχή «από πού ερχόμαστε, ποιοι είμαστε, τι θέλουμε, πού πάμε» στον 21^ο αιώνα.

Ωστόσο επαναλαμβάνεις ότι το έδαφος έχει μετακινηθεί και μαζί του και οι «ρίζες». Φαντάζομαι λοιπόν ότι η Επανίδρυση απαντά σε μεγάλες μεταβολές και προκλήσεις πέρα από τα θέματα συγκυρίας όπως η πρόσφατη εκλογική ήττα.

Ναι, προκλήσεις ιστορικές, μακράς διάρκειας ή μεσοπρόθεσμες άγνωστες στην ιδρυτική φάση του ΠΑΣΟΚ. Το κοινωνικό πρόβλημα έχει μεταβληθεί ριζικά. Σου δίνω μόνο ενδεικτικούς τίτλους: Νέος πολυπολικός κόσμος. Νέος καπιταλισμός, παγκοσμιοποιημένος. Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση με ανερχόμενο κοινό νόμισμα που σε λίγο θα συγκυριαρχεί με το δολάριο, το οποίο περνά σοβαρή κρίση της ηγεμονίας του. Οι παγκόσμιες οικονομικές ισορροπίες έχουν ανατραπεί. Η Κίνα δεν είναι μόνο το εργοστάσιο του κόσμου αλλά και ο δανειστής των ΗΠΑ που είναι χώρα οφειλέτης! Κλιματική αλλαγή. Δημογραφική γήρανση. Νέο κοινωνικό πορτραίτο της Ελλάδας με σοβαρές αλλαγές στην κοινωνική, ταξική της διαστρωμάτωση. Νέα μοντέλα οικογένειας και νέα σχήματα περάσματος των νέων στην ενηλικίωση. Μαζική μετανάστευση. Παλιές και νέες ανισότητες έρχονται στην επιφάνεια. Κρίση πολιτικής εκπροσώπησης και εξάντληση του κύκλου της μεταπολίτευσης. Έχουμε τέλος ένα ΠΑΣΟΚ που κυβέρνησε επί εικοσαετία και έχει υποστεί σοβαρές αλλαγές, παραμορφώσεις και ανισόμετρη ανάπτυξη των λειτουργιών του. Και κάτι άλλο. Είμαστε όλοι 34 χρόνια μεγαλύτεροι. Πού το πας αυτό;

Εδώ στην «Ημερησία» έχουμε συζητήσει πως ο Νέος Καπιταλισμός βάζει σε κρίση τα παραδοσιακά εργαλεία της σοσιαλδημοκρατίας αλλά και της πολιτικής γενικότερα. Κάθε μέρα έρχεται μία είδηση που δημιουργεί αμηχανία. Πρόσφατά με αφορμή τη MIG δημιουργήθηκε θόρυβος που σ' άλλες χώρες αφορούσε τα κρατικά επενδυτικά κεφάλαια των αναδυόμενων χωρών (sovereign wealth funds).

Ναι, κάθε μέρα φέρνει κάτι που μας εκπλήσσει. Πρόσφατα τα funds των Κινέζων, του Ντουμπάι και της Σιγκαπούρης έκαναν «σωτήριες» τοποθετήσεις στις παγκόσμιες επενδυτικές τράπεζες για να καλύψουν τις «τρύπες» τους. Η παρουσία των κρατικών funds αυξάνει τη ρευστότητα, μπορεί να φέρει καλύτερη τοποθέτηση των πόρων, ανακυκλώνει το χρήμα στην παγκόσμια οικονομία αλλά χρειάζεται αμοιβαιότητα στην πρόσβαση στις αγορές, διαφάνεια και κώδικας συμπεριφοράς στις κινήσεις τους. Κανένα πρόβλημα όσο επιδιώκουν να αυξήσουν τις αποδόσεις των χαρτοφυλακίων τους ως παθητικοί επενδυτές. Δε μπορούν όμως να λειτουργούν με πολιτικά κριτήρια ή να επιδιώκουν τον επιθετικό έλεγχο στρατηγικών κλάδων μιας οικονομίας. Θεωρώ το Νορβηγικό fund μία άριστη εμπειρία σε διαρκή εξέλιξη. Άλλωστε το Εθνικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης των Γενεών που προβλέπει το ΠΑΣΟΚ θα λειτουργεί σαν ένα ιδιότυπο μακράς χρονικής κλίμακας διαγενεακό κρατικό fund.

Ωστόσο αρκετοί αναλυτές διερωτώνται αν το Εθνικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης των Γενεών θα έχει το αναγκαίο κρίσιμο μέγεθος καθώς τα έσοδα από τις μετοχοποιήσεις θα μειώνονται και η εντατική εκμετάλλευση της ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου θα εξελίσσεται με βραδύτητα. Εσύ πριν αρκετά χρόνια είχες συνδέσει αρχικά αυτή την ιδέα σου για το Εθνικό Κεφάλαιο με ένα «πράσινο» φόρο αλλά στη συνέχεια τον έβαλες στο ράφι.

Ναι, είναι κρίμα που δεν έγινε αυτό το fund πριν δέκα χρόνια. Μόνο τα έσοδα των μετοχοποιήσεων να πήγαιναν με βάση ακόμα και τις πιο μετριοπαθείς αποδόσεις θα είχαμε σήμερα ένα κολοσσιαίο μέγεθος οπότε με ασφάλεια θα στηρίζαμε το ασφαλιστικό στη δυσκολότερη καμπή του. Θα σου εξομολογηθώ κάτι που το έχω συζητήσει με τον Γιώργο Παπανδρέου και μπορεί να αποδειχθεί μία ριζική «πράσινο-κόκκινη» καινοτομία της Ευρωπαϊκής αριστεράς. Το διανοητικό μου ψώνιο είναι η διαχείριση της μακρο-αβεβαιότητας και του ρίσκου των μακρο-επενδύσεων. Πρόσεξα λοιπόν εδώ και χρόνια ότι η καμπύλη κινδύνων της κλιματικής αλλαγής από το CO₂ και η καμπύλη ελλειμμάτων των ασφαλιστικών ταμείων λόγω της γήρανσης των κοινωνιών έχει μία παράδοξη ομοιότητα και χρονική παραλληλία. Εδώ λοιπόν μπορεί να κάνουμε μία θαυμάσια αντιστάθμιση κινδύνων. Βάζουμε έναν αναλογικό και δίκαιο φόρο στις μεγάλες πηγές εκπομπής CO₂ και συνεπώς δημιουργούμε κίνητρα για τις καθαρές τεχνολογίες. Τα έσοδα παρακρατούνται στην κάθε χώρα και χρηματοδοτούν κατά προτεραιότητα στις χώρες γήρανσης όπως η Ελλάδα το επενδυτικό fund που στηρίζει το ασφαλιστικό και το κόστος της μετάβασής του σε μία νέα βιώσιμη αρχιτεκτονική με ορίζοντα

το 2030. Επίσης στην πορεία μπορούμε να χρηματοδοτήσουμε τη μείωση των ασφαλιστικών εισφορών ώστε να πετύχουμε την πλήρη απασχόληση. Δηλαδή πρέπει να μετατοπίσουμε τους φόρους από την εργασία στις σημαντικά ρυπογόνες δραστηριότητες. Τον έβαλα λοιπόν στο ράφι, όπως λες, τον «πράσινο φόρο» γιατί έπρεπε να δούμε πώς θα δούλευε η αγορά δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου που επέβαλε το Κιότο.

Δηλαδή θεωρείς ότι αποκτά μία νέα επικαιρότητα αφού δεν πήγε καλά η «αγορά» του Πρωτοκόλλου του Κιότο;

Ακριβώς! Η ιδέα της «αγοράς» ήταν περίτεχνη και γοητευτική αλλά δε δούλεψε όπως υποθέταμε. Οι ρυπογόνες βιομηχανίες αγόραζαν πάμφθηνες άδειες εκπομπής CO₂ από τρίτες χώρες, φόρτωναν πολλαπλάσιο κόστος στους καταναλωτές, ανέστειλαν την εισαγωγή καθαρής τεχνολογίας και τα κράτη εκπομπής CO₂ δεν έδιναν σημασία στους ελέγχους αφού το χρήμα πήγαινε στη Ρωσία, στην Κίνα ή στην Κορέα. Το κυριότερο δεν κινητοποιεί τους πολίτες αυτή η ιδέα αφού δίπλα τους οι ρυπογόνες βιομηχανίες συνέχιζαν να μολύνουν. Αν συνδέσουμε το φόρο στο CO₂ με την εργασία και τη σύνταξη θα δημιουργηθεί ένα τούρμπο «πρασινό-κόκκινο» κοινωνικό κίνημα που καμία κυβέρνηση δε μπορεί να αντισταθεί.

Θα σου πει κανείς γιατί να μην πάνε τα έσοδα άμεσα στο περιβάλλον.

Πρώτο, είναι «λίγα» τα έσοδα για τα άμεσα έργα στο περιβάλλον που σχεδιάζουμε ενώ θα πολλαπλασιαστούν μέσα από ένα fund μακροπρόθεσμης επένδυσης. **Δεύτερο**, το Εθνικό Κεφάλαιο Αλληλεγγύης για να είναι αποδοτικό πρέπει να έχει κρίσιμο μέγεθος για να κάνει σημαντική διαφοροποίηση επενδύσεων και ρίσκου και βέβαια οι επιλογές του θα στηρίζουν τις «πράσινες» και «ηθικές» επενδύσεις. Επίσης οι αποδόσεις του θα αποδεσμεύσουν ένα σημαντικό κομμάτι του προϋπολογισμού για «πράσινες» επενδύσεις. **Τρίτο**, η απασχόληση και η σύνταξη κινητοποιούν περισσότερο. **Τέταρτο**, δεν πρέπει να επαναλάβουμε στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας τα αντιοικονομικά και τραγικά μοντέλα της επιδοματικής γεωργίας που την βύθισαν στην παρακμή. Ο πράσινος φόρος θα δουλέψει καλύτερα. **Πέμπτο**, στις οικολογικές μας επιλογές πρέπει να δώσουμε προτεραιότητα στα σπίτια και στις περιοχές των οικονομικά αδυνάτων. Αν πεις ότι θα επιδοτήσεις φωτοβολταϊκά στα σπίτια τους είναι σα να τους κοροϊδεύεις με ανέξοδο φουτουρισμό. Υπάρχουν άλλες, άμεσες λύσεις γι' αυτούς.

Δηλαδή εισάγεις μία κοινωνική - ταξική διάσταση. Αυτό είναι το «πράσινο» και το «κόκκινο» που μας είχες αναπτύξει στην «Ημερησία».

Ασφαλώς υπάρχει μία «αστική» οικολογία που δίνει προτεραιότητα στα υψηλά κοινωνικά στρώματα. Δεν σου κρύβω ότι τα λόμπυ των εταιρειών μου έλεγαν «δώστε το χρήμα σε μας και θα βάλουμε φωτοβολταϊκά στα σπίτια». Θα βάλετε στα μεγάλα σπίτια των πλουσίων, που μπορεί να βάλουν και μόνοι τους με τα κίνητρα που δίνουμε, το κόστος όμως θα το πληρώσουν οι φτωχοί

και η ΔΕΗ θα αγοράζει το ρεύμα απ' αυτούς σε οκταπλάσια ή και δεκαπλάσια τιμή και για να τα βγάλει πέρα θα κολλήσει για πάντα στους λιγνίτες.

Φαντάζομαι ότι μας έδωσες ένα μικρό δείγμα από τις καινοτομίες που χρειάζεται το ΠΑΣΟΚ αλλά πρόσφατα ακούμε από τον Παπανδρέου και το Βενιζέλο αλλά και από πολλά στελέχη να κάνουν απλώς ρητορικές αναφορές στη μεσαία τάξη.

Οι μεσαίες θέσεις στην κοινωνία διευρύνονται αλλά με έντονες καθοδικές και ανοδικές τάσεις. Οι ανισότητες εντός τους έχουν πολύ μεγάλη συνεισφορά στη συνολική ανισότητα. Έτσι αυτοί που παίρνουν την κάτω βόλτα είναι θυμωμένοι μαζί μας γιατί βάζουν το χέρι στην τσέπη για να πληρώσουν υγεία και παιδεία, παρά την ύπαρξη «δωρεάν» συστημάτων, και οι επενδύσεις που έκαναν στις σπουδές των παιδιών τους για να διατηρήσουν τις μεσοστρωματικές τους θέσεις συχνά δεν πιάνουν τόπο. Το πτυχίο δε σημαίνει πια δουλειά ή σίγουρη θέση σε σταθερή απασχόληση του δημοσίου. Κι αυτοί που κινούνται προς τα πάνω, προς τα υψηλά μεσαία στρώματα θυμώνουν γιατί θέλουμε να τους φορολογήσουμε ενώ αυτοί αγοράζουν παιδεία – υγεία από το εισόδημά τους και εγκαταλείπουν το κοινωνικό κράτος. Να μία πλευρά της κρίσης εκπροσώπησης που μας πλήττει και μας επιβάλλει να συναρθρώσουμε προγραμματικά τα πρώτα με τα τελευταία «βαγόνια» και να διευθετήσουμε τις διαφοροποιημένες αξιώσεις και προσδοκίες των διαφορετικών στρωμάτων της κοινωνικής μας συμμαχίας. Η ανανέωση της προγραμματικής μας πολυσυλλεκτικότητας είναι από τα πιο δύσκολα προβλήματα της επανίδρυσης του ΠΑΣΟΚ.

Πρώην υπουργός Εργασίας του ΠΑΣΟΚ κατηγόρησε και την κυβέρνηση στην οποία ανήκε και το «σύστημα ΠΑΣΟΚ» ότι πάει διαχρονικά να φορτώσει τα όποια ελλείμματα των ασφαλιστικών ταμείων στον προϋπολογισμό.

Η ισχυρή κρατική χρηματοδότηση, ειδικά με τη συγκρότηση του Εθνικού Κεφαλαίου Αλληλεγγύης των Γενεών το οποίο θα γίνει ο μεγαλύτερος λογαριασμός μακροπρόθεσμης επένδυσης στη χώρα, δε σκοπεύει να δαιωνίσει την προβληματικότητα και την κακοδιαχείριση των Ταμείων. Αντίθετα δημιουργεί μία ισχυρή προστατευτική ζώνη ασφαλείας στις συντάξεις ώστε με ασφάλεια και με την εμπιστοσύνη της κοινωνίας να καλύψουμε το κόστος της μετάβασης σε μία νέα μακρόπνοη, βιώσιμη αρχιτεκτονική του συστήματος με ορίζοντα το 2030. Δηλαδή ελαφρύνουμε τα διπλά βάρη που θα έπεφταν στις νέες γενιές ειδικά σ' αυτή την πορεία της μετάβασης. Πρέπει να ξεφύγουμε στο ασφαλιστικό από τη λεγόμενη λογική των «θυσιών».

Διαφορετικά είναι σα να καλούμε τις γαλοπούλες στο ρεβεγιόν των Χριστουγέννων. Αν πράγματι αέναα μετατρέπαμε τα ελλείμματα των Ταμείων σε αχαλίνωτα ελλείμματα του προϋπολογισμού τότε θα υποβαθμίζαμε άλλα συλλογικά αγαθά όπως παιδεία – υγεία – περιβάλλον και θα κάναμε ακόμη πιο άδικη την αναδιανομή του εισοδήματος. Στο τέλος θα φτάναμε σε υποκατάσταση της κοινωνικής ασφάλισης από το κράτος το οποίο

απλώς θα δίνει ένα προνοιακό επίδομα. Αυτή είναι η βαθύτερη επιθυμία της νεοσυντηρητικής παγκόσμιας δεξιάς.

Σ' αυτή τη βιώσιμη αρχιτεκτονική διαβάζουμε στο πρόγραμμά σας και ακούμε όλα τα στελέχη σας να αναφέρονται στην ενίσχυση της ανταποδοτικότητας του συστήματος αλλά δε βλέπουμε καμία συνέχεια.

Κι όχι μόνο αυτό, στην πράξη ασύνειδα αυξάνουμε διαρκώς τα αντικίνητρα στις εισφορές και μειώνουμε την ανταποδοτικότητα. Η σύνταξη, σε μία ώριμη αρχιτεκτονική του συστήματος, θα αποτελείται από ένα μη ανταποδοτικό τμήμα που θα το καλύπτει το κράτος και από το ανταποδοτικό για το οποίο πρέπει να καταλήξουμε στον κατάλληλο μηχανισμό που θα το εγγυάται με ασφάλεια και εγγυημένη απόδοση. Μπορεί κανείς να προσφύγει σ' έναν αντικειμενικό πολλαπλασιαστή – δείκτη της λεγόμενης νοητής «κεφαλαιοποίησης» με τον οποίο θα προσδιορίζεται προκαταβολικά το «κεφάλαιο» του κάθε εργαζόμενου και το οποίο δεν θα επηρεάζεται από τις διακυμάνσεις των αποδόσεων των επενδύσεων. Είτε στην εισαγωγή ορισμένων στοιχείων μερικής αλλά πραγματικής κεφαλαιοποίησης στο υπάρχον σύστημα, όπως προτείνεται από άλλους παράγοντες του χώρου. Υπάρχουν και άλλες λύσεις με συν – πλην γι' αυτό χρειάζεται σοβαρή προσέγγιση του ζητήματος με υψηλή επιστημονική τεκμηρίωση κι όχι τσαπατσουλικές δουλειές όπως γίνεται πολύ συχνά στο ασφαλιστικό με αποκορύφωμα την ασύλληπτη επιπολαιότητα ή έστω σκοπιμότητα «σαλαμοποίησης» που εισάγει η κυβέρνηση της ΝΔ. Απόλυτη αδράνεια υπάρχει και στις άλλες πηγές που θα συνθέτουν το συνολικό εισόδημα του συνταξιούχου και είναι διακριτές από την κοινωνική ασφάλιση. Είναι τα «Ταμεία» ή καλύτερα τα «Κεφάλαια» Επαγγελματικής Ασφάλισης ή εναλλακτικά το δεύτερο, το Προσωπικό Βιβλιάριο που θα είναι προαιρετικό, κληρονομήσιμο, προσαρμοσμένο στην ηλικία και στο οικονομικό προφίλ του εργαζόμενου, το οποίο μπορεί να δώσει μία καλή απόδοση στη λαϊκή αποταμίευση – επένδυση.

Οι θέσεις για το Συνέδριο θα έχουν προγραμματικό χαρακτήρα;

Όχι, θα δίνουν ένα νέο χάρτη πορείας, τα σημεία προσανατολισμού στην Επανάδρυση του κόμματος και όπως ξέρεις και ο πιο αναλυτικός χάρτης είναι πάντα φτωχός μπροστά στην πραγματικότητα. Ασφαλώς θα επανατοποθετούν το ΠΑΣΟΚ απέναντι στις μεγάλες προκλήσεις, θα βάλουν σε κίνηση μετασυνεδριακά μία διαρκή προγραμματική εργασία με τη μέθοδο των «ανοιχτών προτύπων», θα προσδιορίζουν το νέο τρόπο διακυβέρνησης, τις πολιτικές συμμαχίες, τη νέα ποιότητα της αντιπολίτευσής μας και βέβαια τις σοβαρές αλλαγές στη ζωή και τις ισορροπίες του κόμματος.

Τι σε φοβίζει σ' αυτή τη διαδικασία;

Πρώτο, η τάση των κομμάτων για στρογγυλοποίηση στο χαμηλότερο κοινό παρονομαστή του «groupthink» οπότε δε φτάνει ποτέ στη βάση μία

αυθεντική σκέψη που θα προκαλέσει γνήσια συζήτηση. **Δεύτερο** ο σχηματισμός μίας «κρίσιμης μάζας» συντρόφων σ' όλα τα επίπεδα που θα έχει την έμπνευση, την ποιότητα και το δημιουργικό πάθος να ενεργοποιήσει στην πράξη εκείνες τις ώριμες αλλαγές που σωρευτικά αποτελούν Επανάδρυση του ΠΑΣΟΚ και της ευρύτερης δημοκρατικής αριστεράς – κεντροαριστεράς.